

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VII. Omne legitimum Matrimonium inter Christianos contractum, esse
Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

CAPVT SEPTIMVM.

Omne legitimum Matrimonium inter Christianos contractum, esse Sacramentum.

Nunc aduersus Cani opinionem probandum est, non aliam esse formam essentialem, neque alium Ministrum Sacramenti Matrimonij, aliam vero formam, & alium Ministrum contractus Matrimonij, & propterea nullum celebrari inter Christianos legitimum Matrimonium, quin id continuò sit etiam verum Ecclesie Sacramentum.

Ac PRIMO id probamus, quia si vera esset opinio Cani, non possemus ex Scripturis & Concilijs ostendere coniugij Sacramentum; neque immeritò dicerent hæretici hoc Sacramentum ab hominibus, idque recens, excogitatum fuisse. Nam in Scripturis habemus quidem, Matrimonium fidelium esse Sacramentum; sed nouæ alicuius formæ, aut Ministri vestigijs nullam in diuinis literis reperimus. Quare si forma, & Minister contractus Matrimonij, sit etiam forma, & Minister Sacramenti Matrimonij; forma & Minister huius Sacramenti in diuinis literis perspicuè demonstrabitur: si verò sit alia forma quærenda, aliusque Minister, alibi certe, quam in diuinis literis ista quærenda erunt.

Concilium Florentinum, & Tridentinum, in quibus propter nouas hæreses hoc dogma diligentius explicatum esse debuisse omninò formam, & Ministrum huius Sacramenti assignare, si qua essent præter formam, & Ministrum contractus Matrimonij. At ista Concilia ne verbo quidem nouam istam formam, & Ministrum indicant, quin potius satis aperte significant, non esse quærenda alia, præter ea, quæ in contractu Matrimonij inueniuntur.

Concilium FLORENTINVM ita loquitur: *Septimum est Sacramentum Matrimonij, quod est signum coniunctionis Christi & Ecclesie, secundum Apostolum. Causa efficiens Matrimonij, regulariter est mutus consensus per verba de presenti expressus.* Hæc ibi. Quo loco Concilium per causam efficientem Matrimonij, intelligit causam efficientem Matrimonij etiam vt Sacramentum est: nam hoc suscepit explicandum,

randum, cum diceret: *Septimum est Sacramentum Matrimo-
ny*, & nisi ita intelligeret, iure reprehendi posset, quod omisit-
set id quod necessariò explicandum erat, & adiecisset id, quod
à nemine petebatur. Quod si causa efficiens Sacramenti Ma-
trimonij iuxta Concilij huius Oecumenici declarationem, est
mutuus consensus per verba de præsenti expressus, manifestè
sequitur, formam Sacramenti huius non esse benedictionem
Sacerdotis, sed ipsa coniugum verba, & Ministrum necessariò
requisitum, esse utrumque coniugem: nam Minister est causa
efficiens Sacramenti, neque aliter efficit, quàm formam ma-
teriae adiungendo. Quicumque igitur Causam sententiam tueri
volet, eum oportebit aut Concilio Oecumenico apertè repu-
gnare, aut certè notam imprudentiæ eidem Concilio inurere.

Concilium TRIDENTINVM sess. 24. in ipso decreto de
Matrimonio, nouam formam & Ministrum in Sacramento
Matrimonij non modò non tradit, sed apertè etiam indicat,
non esse: dicit enim PRIMÒ à Christo approbatum coniu-
gium, in statu innocentiae institutum. DEINDE addit, gra-
tiam, quæ naturalem coniugum amorem perficeret, à Christo
Sacramentorum institutore Matrimonio adiunctam. DE-
NIQUÈ concludit, nouæ legis Matrimonium, gratia veteri-
bus præstare, atque inde colligit esse hoc Matrimonium, veri
nominis Sacramentum. Vbi Concilium non agnoscit diffe-
rentiam inter Matrimonia veterum, siue ante peccatum, siue
post peccatum Adæ, & Matrimonium, vt est nouæ legis Sa-
cramentum, quod attinet ad ritum; sed discrimen in eo po-
nit, quod hoc est causa gratiæ, illa non erant. Materia igitur,
forma, & Minister Sacramenti Matrimonij ex Tridenti-
no Concilio eadem sunt, quæ erant in Matrimoniis veterum,
quæ Sacramenta non erant. Ritus enim ex materia, & forma
constat. At in illis certum est, non fuisse de essentia Matri-
monij verba aliqua à Sacerdote pronunciata: non igitur eius-
modi verba sunt de essentia Sacramenti Matrimonij, etiam
apud Christianos.

Habemus igitur, Concilia duo Oecumenica, quæ de hoc
Sacramento ex professo tractauerunt, non modò non tradi-
dissent nouam formam, & Ministrum huius Sacramenti, sed
etiam perspicuè docuisse, non esse quærenda alia præter ea,
quæ in contractu legitimi coniugij inueniuntur.

SECVNDO probatur ex communi consensu Theologorum. Nam imprimis Hugo de S. Victore, lib. 2. de Sacramentis, part. II. cap. 5. aperte dicit, Sacramentum Matrimonij perfici, cum consensus vtriusque coniugis exprimitur.

S. Thomas in 4. dist. 26. q. 2. artic. 1. ad primum, clarissime docet, formam Sacramenti Matrimonij esse verba coniugum, ex quo idem Doctor colligit, Sacerdotis benedictionem non esse de essentia Matrimonij. Et dist. 28. q. vnica, artic. 3. dicit, clandestina Matrimonia esse vera Sacramenta, etiamsi nullus adsit Minister Ecclesiasticus: quia in clandestinis inveniuntur omnia, quæ sunt de essentia huius Sacramenti. Atque hoc idem ceteri omnes docent: nam idem Canus fateri esse hanc opinionem communem Scholarum.

Et Dominicus à Soto, qui paulò antè libros suos in quartum sententiarum edidit, quam sua loca Theologica ediderit Canus, affirmat in 4. dist. 26. quæst. 2. art. 3. suo tempore non defuisse aliquos, qui disputare inciperent, formam essentialem Sacramenti Matrimonij esse illa verba Sacerdotis: *Ego vos coniungo*; sed tamen nullum adhuc fuisse, qui eam sententiam scriptis mandare ausus esset.

Ex quo intelligimus, Cani opinionem esse omninò singularem, & nouam: ex quo rursus efficitur, aut Cani opinionem falsam esse, aut certè totam Ecclesiam in re grauissima multis seculis errasse. Nam si Cani opinio vera esset, errassent Theologi omnes, qui docebant Matrimonia clandestina, & alia sine Ministro Ecclesiastico celebrata, vt vera Sacramenta habenda, ac veneranda esse. Errantibus autem Theologis, errassent etiam Parochi, & Episcopi, & ipsorum populi: iudicium enim Theologorum in rebus sacris, Pastores vt plurimum sequi solent. Immo Canus ipse, loco notato affirmat, Concilium Florentinum nihil de materia, & forma huius Sacramenti definire voluisse, quia nihil de ea re à Theologis definitum inueniebat. Quod si Concilia Oecumenica, iudicia communia Scholarum sequuntur, quantò magis priuati singuli Pastores id faciunt: Id ergo absurdi sequitur ex opinione Cani, vt multis iam seculis contractus merè ciuilis pro Sacramento Dei falsè in Ecclesia Catholica habitus sit.

Quòd verò ille dicit, Theologos nihil certi de Matrimonij Sacramento scribere, in varias opiniones discedere, & quæ-
stionem

tionem istam ex professo non tractasse: nihil eius causam iuuare potest. Theologi enim etiam si de materia Sacramenti huius diuersas opiniones sequantur, tamen de forma, & de Ministro nulla apud eos dissensio est, & idem quæstionem ex professo non instituunt, sed simpliciter affirmant id quod veritas habet, quia res ista semper in Ecclesia certissima fuit, neque venit in mentem vlli, vt id in controuersiam reuocaret.

TERTIO probatur ratione. Aut Matrimonia inter legitimas personas, easque Christianas, sine noua illa forma a Sacerdote prolata, continent vinculum insolubile vnus cum vna, vel non continent.

Si continent, ergo sunt vera nouæ legis Sacramenta: nam illud vinculum est res Sacramenti, vt Augustinus docet, libro de bono coniugali, cap. 7. & illa est causa, cur Matrimonia infidelium etiam legitima & consummata, solui possint per conuersionem alterius coniugis, 1. Corinth. 7. quia nimirum non sunt Sacramenta. Itaque illud vinculum omninò insolubile, est res supernaturalis, & Sacramenti diuini effectus: quocirca vbi ille est, ibi etiam Sacramentum necessariò esse debet.

Si verò non continent illud vinculum, ergo solui possunt, saltem in aliquo casu, vel cum Ecclesiæ dispensatione; & multa etiam vxores duci possunt à Christianis, modò sine benedictione sacerdotali ducantur. Nam si vinculum vnus cum vna insolubile ex Sacramento nascitur, & hic nullum est Sacramentum, quid prohibet ista Matrimonia multiplicari, vel solui? At inauditum est in Ecclesia Catholica, vt legitimè contracta, & consummata Matrimonia per vllam dispensationem soluantur, aut multiplicentur, etiam si absque vllò ministerio Sacerdotum celebrata sint. Immodò Concilium Tridentinum, sess. 24. in decreto de Matrimoniis clandestinis, ea de causa inhabiles fecit homines Christianos ad ea Matrimonia contrahenda, quia iudicabat non posse vlla ratione dissolui Matrimonia, quamuis clandestina, si legitimè contraherentur; & tamen videbat expedire omninò, vt eiusmodi Matrimonia, vel non fierent, vel facta dirimerentur.

tur.

H H

CAPVT